

ZE ZAHRANIČNÍHO TISKU

Vrozený šedý zákal u dětí

Přijde-li na svět dítě se zakalenou oční čočkou, pak je rychlá chirurgická intervence terapií volby. Tato vada přichází poměrně málo často a má dvě formy: první je způsobena některým onemocněním matky z prvních tří měsíců gravidity, druhá forma je kongenitálně dědičná. Tato forma je řidká, může však přicházet v kombinaci s jinými postiženími oka. První forma vyžaduje časnou léčbu, druhá je méně závažná a nevede zpravidla ke snížení zrakové ostrosti a s postupem doby se také nezhoršuje.

K rizikovým onemocněním matky v časně fázi gravidity patří především zarděnky, ale i příušnice, plané neštovice či žloutenka, roli hraje i případné ozařování během gravidity aj. Protože dítě samo nedovede definovat svoje zrakové potíže, je nutné toto postižení vyzkoušet z určitých nápadností v jeho chování, jako je určitá nejistota při úchopu některých předmětů či těkavé pohyby očí. Zatímco u dospělých se někdy volí operace až po určitém „dozrání“ této poruchy, u dítěte platí: čím časnější operace, tím lépe pro dítě. Nejlepším termínem je prvních šest měsíců života. Horší vyhlídky má jednostranná katarakta. U některých takto postižených dětí se užívají speciální brýle, možná je i implantace čoček. V prvních letech roste oko dítěte dost rychle, a to je spojeno s měnící se lomivostí oka, která by měla být kontrolována nejméně jednou za tři měsíce.

Schuler, Judie, Augenlicht, 2001; 1: 34. -BF-

Bronchiální astma: montelukast jako terapeutická volba u malých dětí

Astma může představovat vážný problém již u malých dětí, diagnóza by proto měla být časná a cílená na věk dítěte. Montelukast (Singulair) patří do skupiny antileukotrienů a může se podávat u dětí od šesti let věku. Lék výrazně redukuje astmatické příznaky a umožňuje tak snížit základní inhalační terapii.

Lék je dětem podáván ve formě žvýkací tablety po 4 mg a přidává se k základní terapii s Intalem či s kortikoidy.

Skupina 689 dětí s astmatem dostala před spaním jednu tabletu Singulairu či placebo. Tato léčba vedla ve verum skupině k signifikantnímu zlepšení astmatické symptomatiky, výrazně také mohly být sníženy dávky inhalovaných kortikoidů. Značně také poklesla frekvence takových exacerbací nemoci, které si jinak vynucovaly podání orálních kortikoidů. Ty byly ve studii potřebné jen u 19 % dětí s tímto novým lékem, ale u třetiny dětí s užitím placeba.

Skoner D. Pneumologie 2001+ 55, 1: 10. -BF-

Retinoblastom u dětí

Tento maligní tumor patří k nejobávanějším nádorům oka u dětí, vůbec poprvé byl popsán už v roce 1597. Po řa-

du století byla jedinou léčebnou možností enukleace oka, která byla v posledních letech doplněna brachyterapií, fotokoagulací s chemoterapií. K vedoucím příznakům tohoto nádoru, jehož vyvolávající gen byl objeven už v roce 1986, patří leukokorie a strabismus. Mezi objevením prvních příznaků a zahájením terapie uběhne dnes jako dříve příliš mnoho času. Toto časové zdržení činí vinou rodičů asi 0,8 měsíce, vinou pediatra asi 4,6 měsíce a vinou oftalmologa 1,9 měsíce.

Diferenciální diagnóza tohoto tumoru by si zasloužila vyšší pozornost a na možnost retinoblastomu by se mělo myslet u každého strabizmu. Průměrný věk dětí při stanovení konečné diagnózy tohoto nádoru činí asi 16 měsíců. Při jednostranném postižení je vždy metodou léčebné volby enukleace, při oboustranném postižení enukleace „horšího“ oka, u „lepšího“ oka se aplikuje perkutánní aktinoterapie v dávce čtyř frakcí po 2,5 Gy týdně do celkové dávky 50 Gy. Ozáření může vést ke kataraktě, k retinopatii a k hypoplazii střední části obličejce. V úvahu přichází i kryoterapie, a to zvláště u malých a periferních nálezů, a laserová terapie. Chemoterapie je sporná, vede totiž ve 40 % případů k recidivě nádoru a nadto má těžké lokální a systémové vedlejší účinky.

Foerster MZ. prakt. Augenheilkd., 2001; 22, 2: 63. -BF-

Je alkoholový návyk závislý na salsolinolu?

Dnes existují pochybnosti pro to, že salsolinol má podle své koncentrace v mozku vliv na touhu po alkoholu. Tato substance je tvořena určitým enzymem, jehož genetickou informací ale nevlastní každý člověk.

Zatím nebylo jasné, nakolik hrají při vzniku či udržování alkoholového návyku roli genetické komponenty. Nyní se však poznalo, že určitou roli v tomto ohledu hrají neurochemické substance jako již jmenovaný salsolinol. Jeho tvorba závisí na určitém enzymu. Jedinci, kterým tato genetická informace chybí, také tvoří jen malé množství salsolinolu a propadají alkoholu v podstatně menší míře než ostatní. Uvedená substance se v mozku tvoří z aldehydu, který vzniká při odbourávání z alkoholu a z dopaminu. Vědci zastávají názor, že alespoň částečně se na tvorbě této substance podílí určitý enzym. V pokusu se ukázalo, že podání salsolinolu vede u zvířat k vyššímu konzumu alkoholu. Salsolinol existuje ve dvou variantách a v malém množství se tvoří spontánně bez pomoci enzymu, a to v případě, kdy se citovaný aldehyd setká s dopaminem. Jako poslední poznatek se poznalo, že forma R této substance je v návykovém centru mozku dvojnásobně vyšší než forma S, což podle expertů nasvědčuje tomu, že alespoň část této nové substance je tvořena nějakým enzymem.

Musshof F. Ärztl. Praxis, 2001; 53, 37: 8. -BF-